

Vážení přátelé, kolegyně a kolegové,

dovolte, abych Vám popřál jménem předsednictva a sekretariátu ČLS JEP v novém roce hodně zdraví a úspěchů.

Dostáváte do rukou nové číslo Newsletteru ČLS JEP, kde Vás opět informujeme o novinkách v ČLS JEP a o jejich současných aktivitách. Druhé pololetí roku 2017 bylo v životě naší Společnosti plné událostí. Odrážely se v něm změny ve zdravotnictví, na které je nutné reagovat (např. zavádění elektronických receptů, návrh nových nastavbových oborů, uznání tradičního čínského léčitelství jako medicínského oboru, personální změny na ministerstvu zdravotnictví ad.).

V posledních dnech minulého roku jsme se podíleli na zahájených pracích na *nové právní úpravě úhradové regulace zdravotnických prostředků vydávaných na poukaz*. Předsedou pracovní skupiny pro zdravotnické prostředky v rámci Komise pro lékovou politiku a kategorizaci léčiv ČLS JEP byl ustanoven prof. MUDr. RNDr. Jiří Beneš, CSc., člen předsednictva ČLS JEP.

Navázali jsme také jednání s novým vedením SÚKL (zastupující ředitelkou Mgr. Irenou Storovou). Byla na neurčito prodloužena smlouva o vzájemné spolupráci. Dohodli jsme se, že významné zprávy SÚKL budeme zveřejňovat i v tomto Newsletteru.

Dokončili jsme nezbytnou rekonstrukci a modernizaci přednáškového sálu v suterénu Lékařského domu a velké úsilí jsme věnovali kromě tradičních vzdělávacích a společenských akcí oslavě 230. výročí narození Jana Evangelisty Purkyně (17.12.1787 – 28.7.1869), jehož jméno naše Společnost nese. V prosinci jsme totiž uspořádali 28. kongres ČLS JEP, který byl podle ohlasů důstojným připomenutím jeho významu.

*prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc.
předseda ČLS JEP, z.s.*

28. kongres ČLS JEP

Ve dnech 7. a 8. prosince 2017 jsme připomněli našeho významného lékaře, biologa, vlastence i politika Jana Evangelistu Purkyně slavnostním kongresem, konaným první den slavnostně v Senátu PČR a další den v Lékařském domě. Kongres potvrdil odkaz J. E. Purkyně pro dějiny a filozofii přírodních věd a výraznou stopu, kterou zanechal svými výzkumy, pracemi a přednáškami na počátku rozvoje mnoha

lékařských oborů. Záštitu nad ním udělil jak předseda Senátu Milan Štěch, tak ministr zdravotnictví Miloslav Ludvík.

Program seznámil zájemce s všestrannou osobností JEP v nejrůznějších souvislostech jeho soukromého a vědeckého života a v dílech, která jsou uchována v různých institucích, především však ve Zdravotnickém muzeu Národní lékařské knihovny v Praze. Ukázal na lékařskou a uměleckou tradici v Purkyňově rodu, přičemž několik jeho potomků dokonce přijalo se zájmem pozvání na tento kongres. Přednesené příspěvky významných reprezentantů současné lékařské vědy se snažily postihnout stále platný a průkopnický význam Purkyňových bádání a předvést, kam některé významné obory od té doby dospěly, jaká je jejich současnost a především fascinující budoucnost. Vydavatelství Mladá fronta uspořádalo z přednášek publikaci, jejíž křest během kongresu proběhl. Během jednání rovněž předseda ČLS JEP prof. MUDr. Štěpán Svačina předal 5 významným členům Společnosti zlatou pamětní medaili Jana Evangelisty Purkyně (doc. MUDr. Adéle Bártové, CSc., prof. MUDr. Jaroslavu Jezdinskému, CSc., doc. MUDr. Radaně Neuwirtové, CSc., doc. MUDr. Marii Staňkové, CSc., prof. MUDr. Eduardu Zvěřinovi, DrSc). Zajímavostí na závěr kongresu byla praktická ukázka subjektivních zrakových vjemů v představení studenta FAMU nazvaném Kouzelná skříňka. Zájemci shlédli v hluboké tmě speciální živou adaptaci optických kotoučů, světelných a zvukových obrazců inspirovanou pokusy, jež Purkyně prováděl na vlastním těle už v první polovině 19. století. Celý vědecký program kongresu naleznete [zde](#).

U příležitosti kongresu byla vydána a pokřtěna publikace nakladatelství Mladá fronta, shrnující přednesené příspěvky, o níž se blíže dozvíte [zde](#). O kongresu informuje rovněž Časopis lékařů českých č. 8/2017, kde je zveřejněna mj. unikátní fotografie potomků JEP.

Fotografie ze křtu publikace o Janu Evangelistovi Purkyně. Vlevo praprapravnuk JEP prim. Fišer, druhý zprava je autor životopisu JEP doc. Brázda, vprostřed je předseda ČLS a dále jsou na fotografii zástupkyně nakladatelství MF © ČLS JEP

Ceny předsednictva za nejlepší vědecké práce 2016 v Senátu

Dne 7. 11. 2017 proběhlo v hlavním sálu budovy Senátu slavnostní předání Cen předsednictva ČLS JEP monografiím a článkům publikovaným v roce 2016, které byly komisí vyhodnoceny jako nejlepší z návrhů zaslaných odbornými společnostmi.

Pořadí bylo následující:

1. místo za knižní publikaci: **Aortální nedomykavost** autorů Jan Vojáček, Pavel Žáček, Jan Dominik et al. (Grada Publishing 2016, ISBN 978-80-247-5685-1)

2. místo za knižní publikaci: **Chirurgie hlavových a periferních nervů s atlasem přístupů autorů** Radek Kaiser a kol. (Grada Publishing 2016, ISBN 978-80-247-5808-4)

3. místo za knižní publikaci **Urgentní příjem** autora Martina Poláka (Mladá fronta a.s. 2016, ISBN 978-80-204-3939-0)

1. místo za vědecký článek **2-(3-Methoxyphenyl)quinazoline Derivatives: A New Class of Direct Constitutive Androstane Receptor (CAR) Agonists** autorů Tomas Smutny, Alice Nova, Marcela Drechslerová, Alejandro Carazo, Lucie Hyrsova, Zuzana Rania Hrušková, Jiří Kuneš, Milan Pour, Marcel Špulák, and Petr Pavek (in: Journal of Medicinal Chemistry 2016, 59(10):4601-10).

Cenu Purkyňova nadačního fondu za článek v časopise s nejvyšším impakt faktorem v chirurgických oborech 2016 získala MUDr. Dagmar Myšíková, vítězem ocenění za nejlepší článek s nejvyšším impakt faktorem v teoretických oborech se stala PharmDr. Jitka Palich Fučíková, Ph.D. a v oblasti interních oborů zvítězil článek MUDr. Michala Tomčíka, PhD. Více si o oceněných mladých vědcích přečtete na adrese: <http://www.purkynuvfond.cz>

Celou fotogalerii najdete [zde](#).

Prohlášení předsednictva ČLS JEP k účinné kontrole tabáku v ČR - podpora nekouření

Předsednictvo ČLS JEP schválilo na své schůzi 7. 11. 2017 na popud prof. MUDr. Evy Králíkové a v souvislosti s přijetím zákona č. 65/2017 z 31. 5. 2017 a jeho následným zpochybňováním toto prohlášení:

*Prevalence kouření je v ČR stále vysoká: mezi 25-29 % v populaci nad 15 let. ČLS JEP proto podporuje zavedení **účinné prevence kouření**:*

- 1. zvýšení ceny cigaret pevnou částkou daně (ne jen procentní),*
- 2. prodej pouze ve specializovaném obchodě (trafika), ani tam propagace či reklama, cigarety v neprůhledné skříni,*
- 3. jednotné balení: krabičky bez neregulované plochy*
- 4. nekuřácké veřejné prostory.*

*Tyto nejúčinnější body prevence prakticky NESTOJÍ PENÍZE nebo na nich stát dokonce VYDĚLÁ: zvýšení ceny cigaret daní vede ke snížení jejich spotřeby a zároveň ke **ZVÝŠENÍ PŘÍJMU DO STÁTNÍHO ROZPOČTU**².*

*Hlavním důvodem poškozování zdraví kouřením jsou látky vznikající při hoření. I v zemích se zavedenou účinnou prevencí vždy existují kuřáci závislí na nikotinu, kteří nemohou nebo nechtějí nikotin přestat užívat – jejich riziko by významně snížila možnost dostat jej bez kouře (= bez látek vznikajících při spalování), tedy akceptovat **harm reduction** (snížení rizika) i v oblasti užívání tabáku³.*

Reference:

1 WHO: MPOWER - Advancing the WHO Framework Convention on Tobacco Control, soubor všech základních šesti opatření kontroly tabáku i podpůrné publikace jsou dostupné na

www.who.int/cancer/prevention/tobacco_implementation/mpower/en/ (7. 11. 2017)

2 Webová stránka s podrobnými daty o ekonomice tabákové epidemie v různých oblastech, s odkazy na recentní výzkumné publikace: tobacconomics.org/ (7. 11. 2017)

3 Royal College of Physicians, UK: Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction (UK, 2016), dostupné z

<https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0> (7. 11. 2017)

Tiskové konference ČLS JEP

Během podzimu 2017 připravily ČLS JEP a její odborné společnosti pro média několik tiskových konferencí, jejichž průběh je ve formě videozáznamu k dispozici zájemcům:

- [20. 9. Kojení – nejlepší start do života](#)
- [10. 10. Tisková konference ke Světovému dni obezity](#)
- [1. 11. Tisková konference na téma Kouření](#)
- [8. 11. Mimořádná tisková konference k elektronickému receptu](#)
- [15. 11. Problematika antibiotické rezistence u příležitosti Evropského antibiotického dne](#)

Projekty EUNI

Pokračuje naše podpora projektům EUNI (Elektronickou univerzitou), které přinášejí další rozměr vzdělávání v podobě e-learningových kurzů.

 EUNI | ELEKTRONICKÁ UNIVERZITA

DESATERA PUBLIKOVANÁ NA EUNI

1. Závislost na tabáku
2. Karcinoidový syndrom
3. Thyreoidální uzly a struma
4. Farmakoterapeutické trendy v dermatologii – psoriáza
5. Funkční poruchy trávicího traktu a jejich léčba
6. Familiární hypercholesterolemie
7. Osteoporóza
8. Kožní melanom
9. HIV infekce – klinické příznaky, rozvoj AIDS, terapie
10. Komplikace benigní hyperplazie prostaty a jejich řešení
11. Chronické žilní onemocnění, chronická žilní nedostatečnost
12. Glaukom
13. Osteoartróza

Na jaře letošního roku začala realizace projektu „**Vzděláváme pacienty v ordinaci**“, který vznikl v rámci spolupráce ČSL JEP a EUNI. Akreditované e-learningové kurzy tak jak je studenti EUNI znají, jsou nyní nově doplněny o tzv. **Desatero pro správnou edukaci pacientů v lékařských ordinacích** – tedy doporučení, které by mohl lékař sdělit pacientovi před tím, než opustí jeho ordinaci.

V současné době jsou na www.euni.cz již některé tyto kurzy umístěny a využívány ke studiu. Zároveň běží

příprava dalších kurzů, a také druhá část projektu pro pacienty, prezentovaná na webové stránce www.ordinace.cz.

Aktuálně je spuštěno již více než **10 nových kurzů**. Jedním z nich je i videokurz **Farmakoterapeutické trendy v dermatologii – psoriáza**, jehož autorem je prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, FCMA, člen předsednictva ČLS JEP.

Den seniorů dne 9. ledna 2018 v Lékařském domě

Nový rok 2018 jsme zahájili přátelským setkáním s pozvanými hosty - dlouholetými členy ČLS JEP. Základem krátkého společenského a kulturního programu byla přednáška pana prof. MUDr. Antonína Doležala, DrSc. o historických anatomických vyobrazeních, která se setkala s velmi příznivým ohlasem.

Pan profesor Svačina využil této akce také ke slavnostnímu předání 7 pamětních medailí zasloužilým členům ČLS JEP (prof. Tiboru Némethovi, prof. Janu Ev. Jiráskovi, doc. Bohuslavu Matoušovi, doc. Jaroslavu Čermákovi, MUDr. Ivo Sotorníkovi, MUDr. Haně Bělikové a doc. Karlu Šukovi, který se pro náhlou indispozici nemohl setkání zúčastnit a medaile mu bude předána dodatečně). Hosté obdrželi knižní dárky (sborník z kongresu o J. E. Purkyněm a 2. díl Kuchařky českých lékařů). Za dobré pohoštění děkujeme firmě B|Braun, která provozuje v Lékařském domě Café Braun a bufet u přednáškového sálu.

Memorandum o spolupráci mezi ČLS JEP a MZ ČR

Po pracovní stránce se zintenzivnila spolupráce mezi ČLS JEP a MZ ČR podpisem Memoranda o spolupráci dne 18. 12. 2017. Nový pan ministr zdravotnictví Adam Vojtěch uznává ČLS JEP jako renomovanou odbornou lékařskou společnost (sdružuje 118 specializovaných odborných společností a 37 spolků lékařů) s cílem rozšiřování vědecky podložených poznatků lékařských věd a jejich využívání v péči o zdraví občanů se zvláštním důrazem na preventivní činnost. Proto se bude ČLS JEP důsledně vyjadřovat zejména k legislativním návrhům ministerstva a spolupracovat na zefektivnění vzájemné komunikace v rámci přípravy a prosazování nových medicínských postupů a doporučených lékařských metod. Předseda ČLS JEP prof. Svačina se stává předsedou vědecké rady MZ ČR a členem poradního týmu ministra.

Podrobně se o obsahu memoranda dočtete [zde](#).

Současně nás potěšilo jmenování nové 1. náměstkyně ministra zdravotnictví, neboť se jí stala členka předsednictva ČLS JEP paní MUDr. Alena Šteflová, CSc., MHP, bývalá ředitelka kanceláře WHO v ČR.

Závěrem...

Alespoň virtuálně Vás zveme do našeho zrenovovaného přednáškového sálu, kde se vždy budeme těšit na shledání při akcích pořádaných našimi odbornými společnostmi, Spolkem českých lékařů i vedením ČLS JEP.

